Ч. 8. Львів, неділя 26. лютого 1922. Почтову належність оплачено гуртом, Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 700 М.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 40 М., в „Надісланім“, в „Оповістках“ і некрольоги 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50 процент дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 30 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 25. лютого 1922.

Границі ревности. Останні епізоди нашого внутрішнього життя виявилися в обємі і формах, що не наповнюють нас ані радістю, ані гордістю. Зайшли факти, котрі повинні бути товчком до ревізії тактики гарячих на слова голов, котрі повинні причинитися до редукції надмірної ревности.

У всіх народів інтелігентна молодь займає визначне місце в творенню нових вартостей; вона є приємником нових ідей, творцем нових напрямків; вона, не звязана з чисто матеріялістичною, буденною, сірою стороною життя, є підоймою ідеального чинника; вона елемент посвяти доводить часто аж до меж нерозважности.

Тим більше значіння має молодь у народів гноблених, недержавних, обезправнених. Організм гнетеної нації не може проявляти усіх своїх чинностей нормальним способом; він двигає на собі рамки, що вдержують не тільки всякий розвиток, але просто спинюють віддих. І молодь навіть в тих ненормальних умовинах намагається — як каже один з героїв Віктора Гіго — здерти занавісу з церковного престола, щоби тільки обвинути рану скаліченого брата.

Українська молодь постійно несла на собі тягар народньої праці, постійно берегла чистоти національного прапора. Її вага і заслуга перед грядучими поколіннями не улягає ніякому сумніву. Кождий дослідник нашої новітньої історії мусить багато уваги присвятити праці, посвяті і ідеалізмови молоді.

Одначе пишучи ці слова і стверджуючи щиро цю додатню сторону діяльности української молоді, ми не можемо відмовитися від нашого обовязку кинути критичним оком також і на відємні прояви деяких вчинків тієї молоді. А робимо це в загальному інтересі, в імя високих етичних засад, котрими конечно треба кермуватися в суспільному життю, якщо воно має бути вільне від боляків, що в дальшому свойому розвитку моглиб затроїти громадянську атмосферу.

Перевага не все зрілого елементу в суспільних проявах, недостача розважности в деяких вчинках, односторонна ревність і не досить розвинене почуття відповідальности та сумлінне неваження всіх pro і contra самого ділання, як ще більше його наслідків може спричинити забагнення громадського життя і створення нестерпно важких відносин.

Всім ясно, що анонім, приноровлюваний у внутрішньому життю вже сам по собі не є етичним засобом для коректив звихнень і викривлень. Анонімність може дуже легко виродитися в особисті порахунки, що відразу може засудити на безплідність і неуспіх всяку серйозну і часом конечну акцію. Анонімність дає можність всяким неморальним індивідуам підшиватися під стяг і акцію ідейних одиниць і гуртів. Анонімність з часом перетворюється у легковаження навіть поважних справ, набирає негативних признак і в дальших наслідках звертається проти самих авторів анонімних випрацьовань.

Поруч з тим треба звертати увагу, щоби не тільки свідомо, але й навіть несвідомо не зробити кому кривди. Безпашабашність і недостача критицизму в таких незвичайно ніжних справах може принести більше шкоди як користи. Борсати ногами без розбору зуміє яка-небудь животина, але без цілі.

І ще одно хочемо підмітити, а саме цю гідну кращої справи і уважливости ревність в реалізації своїх постанов. На жаль, маємо відомости, що під цим оглядом використовується всі засоби, всі спружини без розбору. Нпр. втягання до такої ніжної акції нерозвинених осібняків, котрі навіть ледви чи можуть здати собі справу із своїх вчинків, має далекосягле значіння, але деморалізуюче, розкладове. Ще більше деморалізуючим є, коли кара скупчується на особах, безпосередно непричасних до вини.

Де є вина, там мусить бути кара, але якщо кара трапляє невинних, то тут вже край правді й справедливости, тут начинається танець самих відємних зявищ і наслідків.

Це вважали ми за відповідне і конечне замітити з приводу форм і обєму останніх зявищ нашого внутрішнього життя. Нехай в молоді серця не трапляють помилково вистрілені кулі, нехай в молодій душі не всадовляється червяк зневіри до свого світа, нехай не никне віра в правду і справедливість.

Польща і відбудова Росії в освітленню польського кадета.

(Докінчення.)

П. Ледніцкі бере в оборону Францію перед посуджуванням її о імперіялізм і змагання до гегемонії. Він каже: „Ціла повоєнна політика Франції є оборонною, є політикою свідомости небезпеки, яка істнує потенціяльно, політикою не агресивности тільки утверджування приверненого версайським договором стану посідання“.

Під цим кутом видження поручує п. Ледніцкі дивитися на французьку політику в Росії. „Бо Франції не розходиться о відібрання багатьох міліярдів, закопаних в Росії, тільки перше всего о вдержання політичного стану посідання, який творить цілий добуток минулої епоти. В польських кругах часто чується, що це „русофільство“ дуже небезпечне для Польщі. Без сумніву ривалізація Росії з Польщею загалом є для Польщі грізною. Та спитаю, чи не страшнійше, коли в Росії будуть утверджуватися прямо ворожі Польщі впливи?“ П. Ледніцкі є тої думки, що Польща повинна старатися нормувати свої відносини до Росії під покровом Франції. Каже, що це повинно бути наслідком французько-польського союзу і пропонує своїм землякам бути консеквентними і позитивними. Вкінци переходить п. Ледніцкі до головної теми, тобто ролі Польщі у відбудові Росії.

„Міжнародня інґеренція до господарського життя Росії може бути троякого роду: 1) інвестиційного капіталу, 2) вимінної торговлі, 3) праці.

„Чи можна серіозно говорити, що Польща має власний капітал на експорт, щоби могла інвестувати знищений російський промисл, чи взагалі мова про ролю Польщі у відбудові Росії не є прямо парадоксом, бож сама Польща потрібує відбудови. Спитаю для приміру, чи відбудовано вже Горлиці, до тла знищені в 1915 р., чи скоро відбудує Каліш 500 домів, з яких ледви 70 є під дахом, чи Берестє, яке має після виходу російських військ, всего одну вулицю, не потрібує відбудови, чи врешті всі міста польські, не виключаючи Кракова, не вимагають відбудови; вониж не могуть діждатися її через недостачу капіталу. Отже даймо спокій балаканині про великі концесії в Росії та інвестиції польського капіталу.

„Коли пригадаю собі давний стан польського посідання в Росії, розуміється,—поминаючи землі, що давнійше належали до Ржечипосполітої, Україну, де осталося багато польських цукроварень і ґоралень, так невеличка була горстка Поляків в Росії, котрі стояли близько капіталу і власти, яка пливе з його посідання. Велика фабрика на Уралю, власність Козел-Поклєвських, це за мало. Тому й сьогодня Поляки в протиставленню до Німців, що мають своїх Кнопів, Рабенек, Воган і т. д., не могуть прийти в Росію яко бувші власники великого промислу, бо таких не було. Поляки мали великі впливи в Росії, були на високих становищах в промислі і торговлі, польська інтеліґенція впливала на інтелєктуальне життя Росії, але всі разом не репрезентували капіталу, а були його слугами, репрезентували працю.

„Значить, ми могли би віддати на услуги чужого капіталу до Росії наших найбільш талановитих і може найенерґічнійших робітників, бо прецінь маємо надвишку людей, багато фаховців, на кожде становище трьох, чотирох до вибору, а може й більше — не правдаж? Та будьмо щирі: не маємо за багато людського інтелєкту. Збережім їх для себе, використаймо для власної вітчини. Слід тямити ще й про це, що всі, що рвуться тепер в Росію, тямлячи про давнійшу свою ролю, про минулий добробут і легкі умовини життя, прийдуть туди формально як чужинці, а фактично як ті, що ще недавно були російськими громадянами і тому ніколи не будуть мати в очах російського громадянства такий авторитет, який має „чужинець“, Анґлієць чи Француз.

„Лишається торговля. Тут Польща повинна дивитися на Росію з усіма рестрикціями, бо на ділі у відношенню до Польщі - по номенклятурі проф. Петражицкого — уявляє собою ринок комплєментарний і о скільки не стануть на перешкоді тарифи і про гібіційні цла, може бути дуже помічний для певної катеґорії нашого промислу і торговлі, головно маючи на увазі східні ринки, Азербейджан і перше всього Персію.

„Є одначе область, в якій Польща може відіграти більшу ролю. Географічне положення Польщі є джерелом постійних турбот о власну безпеку, але й дає деякі користи. Найкоротша дорога з Заходу до Росії є via Гданьск—Варшава—Барановичі—Минськ—Москва, або Гданьск—Варшава—Люблин—Львів—Підволочиська—Одеса“.

П. Ледніцкі радить доложити всіх зусиль, щоби саме цих шляхів уживано для транзиту товарів для Росії, радить ці шляхи як найбільш удогіднити, „бо грошевий рахунок є найбільшим союзником при реґуляції міжнародніх відносин, навіть так скомплікованих, як польсько-німецькі“.

„Якщо зреасумуємо вище сказане, мусимо прийти до висновку, що Польща не може відіграти самостійної ролі у відбудові Росії, що Польща є заінтересована, щоби в цій відбудові відограли ролю сили Польщі прінціпіяльно прихильні, а priori прихильні, отже перше всього Франція і тому ми повинні виступити як чинник рівнорядний з французьким капіталом і взагалі з французькою інґеренцією.

П. Л. на запитання: чи легка воно річ, відповідає:

„Французький капітал є пасивний і тяжкий, за це німецький дуже рухливий і запопадливий, а польський легкодушний. Треба великого напруження волі, щоби побороти всі труднощі“.

Як бачимо, п. Ледніцкі тверезо, скептично задивляється на ролю Польщі у відбудові Росії. Транзитовий плястер п. Л. покажеться дуже поміркованим заробітком як що візьметься під увагу, що західні держави мають до диспозиції морські шляхи, та що один з пляннованих п. Ледніцким транзитових шляхів поки що у Господа Бога на колінах.

Цікаві рефлєксії п. Л. на тему ґенуенської конференції і чергові завдання Польщі: „На ґенуенській

конференції наша роля не буде легкою. Там в Ґенуї при столі засядуть не два типи: сільський і мійський — як це гарно очеркнув проф. Яворскі, обговорюючи нашу конституцію, — тільки один тип, який буде сягати по владу над світом. Як отже відмінною буде наша ситуація від тієї, яка була в 1919 р. у Версаю. Тоді Польща мала атмосферу, повну доброзичливости, мала побідну антанту, здавлені були Німці. В Ґенуї антанти вже немає, є ривалізуючі між собою держави, голосно промовляюча Німеччина, новий ворожий Польщі чинник російський, все одно чи офіціяльний совітський, чи позакулісовий російської еміґрації.

Це все наказує велику обережність. Недавно одна варшавська ґазета закинула мені, що працюю над духовим розоруженням Польщі. Як що це має означати, що бажав би я бачити нас при мирній праці над піднесенням продукції, над згідливим співжиттям в нашій суспільности, над утвердженням підвалин, на яких незалежна Польща побудована, словом над чуткою політикою оборони, над такою політикою, яку веде сьогоднішня Франція, так я готов признатися до гріха. Повоєнна реакція завжди несе зі собою тенденцію реституції і небезпека цих тенденцій дуже наглядна. Ще в 1920 р. сказав мені в Римі один достойник, недавно затверджений на своїм високім становищі: „Росія подвигнеться з упадку і повстане відроджена Німеччина, et vous Polonais serez embrasses (а ви Поляки будете окружені). Треба спішитися з відбудовою власної вітчини, щоби стрінути цю хвилю підготованими до оборони. Відомий німецький вчений Ферстер, остерігаючи світ перед неминучою катастрофою, казав що є вже за пять хвилин дванайцята година. Я не знаю, чи ця година для світа так близька, але для Польщі недалека, в це не сумніваюся. Не розсівати наших сил, не вести екстензивну господарку, тільки сконцентрувати і сконденсувати наші національні зусилля в атмосфері мирної праці Мені пригадуються слова великого італійського ученого Енріко Феррі, які він сказав перед роком: „Світ не скоро ще дійде до миру і спокою, бо людські уми ще не є здемобілізовані“.

Читайте! Передплачуйте!

„УКРАЇНСЬКУ ТРИБУНУ“

безпартійний, всеукраїнський щоденник.

„УКРАЇНСЬКА ТРИБУНА“ має у всіх більших центрах Европи своїх кореспондентів Має точні інформації з Великої України. Східно-галицькі справи реферують Галичане

З поміж Галичан в „УКРАЇНСЬКІЙ ТРИБУНІ“ досі поміщували статті: М Возняк, д-р М Лозинський, д-р Я. Олесницький, М Струтинський, Ф. Федорців і и.

Редакція і Адміністрація „Української Трибуни“: Варшава, Нові Свят 22. — Передплата виносить 700 мп. місячно.

З Волині та Холмщини.

Наші хитання на Піємонті.

(Дискусійна стаття.)

„А ці діячі, переважно члени сойму, заявляли тоді, що Волинь повинна стати під владою Польщі, притулком для вільного розвитку української культури, навіть Українським Піємонтом, і цілком поважно запитували, чи погодився би С. В. Петлюра, або тодішній премієр-міністр УНР. — В. К. Прокопович взяти пост воєводи Волинського.

„Так, це було... Але польська душа надзвичайно мінлива, і замість Петлюри та Прокоповича на Волині опинились... „австріяки“, від яких таким тяжким стогоном стогне тепер нещасна наша країна“...

„Укр. Трибуна“ ч. 39 з дня 19/II, „Старі шляхи в новій справі“.

Ось вам вельми цікавий голос. Ми розуміємо, що такої помилки могли допуститися люде, ратуючи концепцію Соборности України. Але їх одурено, й вони про це признаються. Щож робили та й тепер чинять українські діячі Волині — не згадуватимемо вже про концепцію соборности, лише маємо на увазі питання льокального місцевого волинського характеру — де цей тяжкий стогін нашій інтеліґенції доводиться відчувати найсильнійше? Що наша інтеліґенція на Волині повиннаб бути поважною та відпорною силою, свідчить хочаб і той факт, що самі посли з сойму двома наворотами пробували дійти з нами до згоди. Сказати — ми слабі, цього не можна: адже зі слабим чи безсилим зовсім не рахуються. Що-ж поробляють всеж таки наші діячі принаймні тепер, миб сказали, в дванайцяту годину для нашої Волині?

Де-який проблиск кидає тут низче цитований лист-обіжник до наших громадських діячів.

„Маючи переконання, що найважливійше сьо одні питання — про вибори до Сойму може бути розвязано з найбільшою користю тільки при умові всебічно обміркованого і одностайного виступу української інтеліґенції Волині, (підкреслення наше М Л.) я беру на себе смілість написати вам цього листа.

„Згадане вище питання має, здається, тільки три можливих вирішення: а) бойкот, б) самостійний виступ на виборах Українців, і в) виступ бльокований. Виходячи з думки, що для здійснення бойкоту необхідно перевести напружену підготовчу працю (підкреслення наше. М. Л.), для якої не має ані коштів, ані організованого апарату, і що з тих же причин не залишається майже надії на можливість самостійного виступу Українців, ніби утворюється необхідність утворення бльоку з уґрупованнями инших національностей. О скільки відомо в Кремінці, підготовчу до виборів працю розпочали польські N. D., людовці (стража Кресова і Людові ради і ґрупа прихильників політики Пілсудського. Гадаю, не треба доводити, що з першими двома течіями Українцям ніяк не по дорозі, отже залишаються до дискусії пропозиції (навіть і таке було! М Л.) третього угруповання, яке стоїть на ґрунті умови Петлюри з Пілсудським і прагне утворити в соймі більшість що далаб можливість цю умову здійснити (виправдуються неможливістю досі здійснити цю умову із-за перешкод сойму сучасного складу). З ініціятиви п. Нестеровського (?!) 22 січня у Рівному відбулася нарада з представниками цього угруповання, на якій були: (призвіщ не подаю з тих мотивів, що на скільки мені відомо, ця „конференція“ проходила під маркою „українського“, культурно-освітнього зїзду — „Збори Центрального Обєднаня культурно-освітних установ Волині“, й де-хто з наших діячів прибув на тую, сфабриковану Поляками нараду, єдине через ошуканьство. М. Л.) Ми, Кремінчане, сподівалися побачити на нараді, як нам було сказано п. Нестеровським, і і всіх инших осіб, до яких я насмілююсь заадресувати цього листа“.

Доволі... Шкода й чорнила! Призвіща досить відомої на Волині особи, що підписала цей довжезний обіжник, який було розіслано спеціяльним посланцем ще й з надписом „конфіденціально“, очевидно, щоби більше нас заінтриґувати — прізвіща того не наводжу теж зі вгаданих причин. Треба гадати, що та особа кається, що так легкозажно „вскочила в гречку“.

Одначе — всякий мусить знати своє місце... Самий же факт, що тільки у Кремінці дозволено заснувати „Бюро Волинської кооперації“, що тільки Кременецький Союз кооперативів — один він дістає поважну допомогу від польського уряду, й то тоді, коли в зруйнованій цілковито місцевости, як Володимирський і Ковельський повіти, не можна добитися навіть дозволу на заснування звичайного кооперативу (дивись „Українська Трибуна“ від 2. лютого ч. 27. „Кооперативні „Закони“ на Волині й Ми“.). — все те змушує нас звернути належну увагу на той „український центр“. Не маючи певних доказів, ми й не збіраємося кидати якогось обвинувачення нашим діячам повіту Кремінець — на ґрунті освітному та економічному... Цього не чинимо: бо саме „залицяння“ до когось, ще не дає приводу обвинувачувати в запроданстві. Одначе запитуємо п. Нестеровського, хто його уповноважив в імени хочаб української інтеліґенції Волині „бльокуватися“ з якимись там угрупованнями? Яке він мав право ширити чутки (й тим дурити людей) що я та инші особи приймуть участь в якихось національних торгах?... Прикриваючись іменем. поважаної в нас на Волині особи, п. Нестеровський нахабно виправдує свій вчинок тим, „що для здійснення бойкоту необхідно перевести напружену підготовчу працю, для якої немає ані коштів, ані організованого апарату... Гаразд, а для своєї акції він має вже кошти? Про „організації“ не питаємо, бо всім відомо, що вони працюють...

Ні, п. Нестеровський, ви помиляєтеся коли гадаєте потрапити надягнути на Волинь кайтерку (уздечку), й то для того, щоб хтось верхи гарцював, добре примостившись на нас. Щож до нашого національного центра на Волині, того „організованого апарату“, — то відайтеж, що він у нас є. Правда істнує напів леґально й знов же таки з причини, що наведена тут в цитованому уривкові статті — „Старі шляхи в новій справі“ з „Української Трибуни“. І коли наш організований центр у тій справі поки що мовчить, то значить ще не прийшла пора.

ИОГАН ҐОТЛІВ ФІХТЕ.

8)

Промови до німецького народу.

Переклав **М. ЄВШАН.**

ПЕРША ПРОМОВА.

Пригадка і перегляд цілости.

(Продовження).

Бо визнаючи, що після всеї її, найінтензивнійшої діяльности воля лишається таки вільною, т. є. хитається поміж добром і злом, воно визнає, що не може образувати волі, — а що воля властивою, головною основою самої людини, то й саму людину, вона ані не може, ані не хоче і не бажає, і що вона се взагалі уважає неможливим. Навпаки, нове виховання основувалось би на тім, що на землі, якої оброблення воно взяло би на себе, знищило би цілковито свободу волі, а на її місце поставило би строгу конечність рішень і не дало у волі розиватися ному-небудь противному, аби на таку волю тепер можна напевно покладатися та рахувати.

Всяке виховання намагається створити певну означену та трівку сущність, яка не стається, але є, і не може бути иншою, як є. Коли би воно до такої сущности не змагало, не було би таким образуванням, а безцільною забавкою; колиб воно не створило такої сущности, то не було би скінченим. Хто ще мусить сам себе заохочувати і бути заохочуваним, аби хотіти добра, той ще не має означеної і все готової волі, він хоче її створити в собі за кождий раз аж на випадок потреби; хто має в собі ту певну волю, той хоче, чого хоче, раз на все, і він не може в такім можливім випадку инакше хотіти, як те, чого власне все хоче; для його свобода волі пропала і увійшла в конечність. Тому власне дотеперішній час виявив, що про образування людини не має ані правдивого поняття, ані сили те поняття представити, що хотів заохочуючими проповідями поправити людину та знервувався і сварив, коли ті проповіди нічого не помогли. Та й якже вони могли помогти? Воля людини має свій певний напрям вже перед упімненням, і незалежно від нього; годиться той напрям з твоїм упімненням, то упімнення приходить за пізно, і людина й без того була би зробила те, до чого ти її напоминав, колиж він протилежний твому напімненню, то можеш її що найбільше на кілька хвиль заглушити; з хвилею, коли трапиться нагода, забуває вона про саму себе і про твоє упімнення і йде за своїм природним нахилом. Хочеш мати якусь силу над тим, то мусиш щось більше робити, як лише говорити до нього, мусиш його зробити, таким його зробити, щоб він не міг инакше хотіти, як ти хочеш, щоби він хотів. Даремна справа сказати, лети — тому, хто не має крил, і він помимо всіх твоїх напімнень ніколи не полетить навіть два кроки понад землю; але розвини в ньому, коли можеш, його духові крила і накажи йому вправляти ними та їх зміцнювати, і він без ніяких твоїх упімнень не схоче нічого иншого і не зможе, як літати.

Цю сильну та непохитну волю мусить створити нове виховання по певному, без ніяких виїмків, правилу; воно само мусить з конечністю творити конечність, до якої змагає. Що досі було добрим, було добрим завдяки своїм природним нахилам, які переважили вплив злого окруження; в ніякому разі одначе завдяки вихованню, бо тоді все, що те вихованна перейшло, мусіло би було стати добрим: що тут попсувалося, попсувалося так само не через виховання, бо тоді все, що переходило те виховання мусіло би було попсуватися, а само собою, завдяки свойому природному нахилови; виховання було з того погляду лише ничтожним. Зовсім не шкідливим, а властивим творчим засобом була духова природа. З рук тої темної, необчислимої сили мусить отже надалі перейти образовання людини під власть розвиненої штуки, яка досягає своєї мети у всім без виїмку, що тільки їй повіриться, або, де не може дійти до мети, принайменше знає, що до неї не дійшла, що тим самим виховання ще не скінчене. Певною та доцільною штукою, творити сильну та непохитну волю в людині, має отже бути предложене мною виховання, і се перша його прикмета.

Далі, — людина може лише того хотіти, що любить; її любов є єдиним а разом з тим непомильним титулом її волі і всіх її життєвих відрухів та діяльности. Дотеперішня державна штука, виховуючи громадську людину, клала в основу певне та безвиїмкове правило, що кождий любить і бажає собі власного змислового добробуту, і при помочі страху та надії привязувала до тої природної любови штучно добру волю, яку сама хотіла, інтерес до загальної справи

(Продовження буде.)

Закінчуючи це, всім тим нашим „політичним красуням“, до котрих старостів з рушниками присилають отті численні „паничі“, слід нагадати, щоби вони спогадували про наші стосунки й події не так давніх подій. Бо коли ми бачимо „каючихся грішників“, то пощо свідомо чинимо той самий гріх?

Не вадить нам памятати слова московського байкаря Крилова: „Что большим ворам сходит с рук, за то малих ворошек бют“.

Марко Луцкевич.

Перед конференцією в Ґенуї.

Уряд З. О. У Н. Р. і конференція в Ґенуї.

„Українська Трибуна“ доносить з Відня: „Уряд Петрушевича має намір добитися права участи на ґенуенській конференції, як представник Східної Галичини. Уряд має поставити вимогу в справі відшкодовання за ті страти, які понесла Східна Галичина підчас наступів і відступів російської армії. З огляду на те, що Росія провадила свої операції, як союзник з східно-европейських держав, уряд Петрушевича вважає, що ці держави мусять покрити втрати Західної Галичини з німецьких репараційних виплат“.

В Ґенуї будуть вадити над долею Сх. Галичини.

Вшехпольська „Ґазета Варшавска“ (ч. 51) в статті п. з. „Українські методи“ пише: „Не підлягає сумніву, що зїзд представників держав всеж таки відбудеться і одною з точок його денного порядку буде справа Східної Галичини, яка стала предметом міжнародного зацікавлення“.

Справа реченця конференції.

З Берліна доносять: Відомість, подану бюром Вольфа, будьтоби Франція домагалася відложення ґенуенської конференції на необмежений час, заперечують з італійської сторони. Франція домагалася тільки 3-тижневого відложення конференції, щоби мати час на приготовання матеріялу. На це коротке відложення згоджено ся.

В німецьких політичних колах панує переконання, що німецький уряд не відповість на французьку ноту в справі пропозиції відложення конференції в Ґенуї, а прийме тільки ноту до відома, бо Німеччина, яко запрошена, не має впливу на усталення реченця конференції.

Італія повідомить.

По донесенням з Москви, Красін мав доклад перед спеціяльною комісією в справі ґенуенської конференції, з якого виходить, що совіти одержуть урядове повідомлення про реченець конференції від італійського уряду.

Спільний бльок малої антанти.

Ч. Пр. Б. приносить звістку з Букарешту, що там ведуться від кількох днів політичні наради, в яких беруть участь представники Румунії, Югославії, Чехословаччини і Польщі. Вони мали осягнути повне порозуміння що до спільного поступовання на конференції. Вступна конференція представників Румунії, Югославії і Чехословаччини відбудеться 5. марта в Білгороді. Держави малої антанти творитимуть в Ґенуї спільний бльок.

Огонь як злодій приходить несподівано — тому поки ще час обезпечайте своє майно в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“ у Львові, ул. Руська ч. 20 1—?

Prezydjum Dyrekcji Policji we Lwowie.
L. 794/22.
pr.

We Lwowie, dnia 22. lutego 1922.

Do
Szanownego Zarządu
Instytutu Stauropigiańskiego
na ręce seniora P. Dr. Stefana Fedaka
we Lwowie.

Na skutek reskryptu Województwa lwowskiego Wydział prezydjalny z dnia 16. lutego 1922. L. 8094/1921. 1/3. Dyrekcja policji podaje do wiadomości Szanownemu Zarządowi co następuje:

Reskryptem z dnia 14. grudnia 1915 L. 36774/pr, zarządziło Prezydjum b. Namiestnictwa, wznowienie działalności Instytutu stauropigiańskiego we Lwowie, którego organa z powodu wypadków wojennych, a w szczególności opuszczenia kraju przez przeważną większość członków instytutu, przestały czasowo funkcjonować, polecając Dyrekcji policji wezwać ustanowionego w r. 1914. komisarza rządowego z rządzającego tym instytutem, aby przeprowadził wpisy nowych członków, z uwzględnieniem obowiązujących w tej mierze postanowień statutowych instytutu zarządził następnie wybór nowego zarządu (Senioratu) i oddał temu z rządowi dalsze prowadzenie agend, oraz zawiadowstwa majątkiem instytutu.

Dochodzenia przeprowadzone wskutek zażalenia dawnych członków instytutu wniesionego przeciwko powyższemu zarządzeniu wykazało, że przyjęcie nowych członków nie odbywało się zgodnie z §. 8. statutu na podstawie polecenia 2. członków Instytutu, co się musi uważać za zasadniczy wymog uzupełnienia grona członków Instytutu; oraz że nie zachowano także innych przepisów statutowych pod względem przyjmowania członków Instytutu, lecz że przyjęcie członków odbywało się na podstawie swobodnego uznania komisarza rządowego, a więc sposobem nominacji.

W ten sposób dokonane uzupełnienie grona członków Instytutu jest sprzeczne ze statutem, a więc nieważne, a tem samem jest nieważny także dokonany w tym składzie grona członków wybór zarządu (Senioratu Instytutu). Brak więc legalnego zarządu odpowiedzialnego prowadzenia agend Instytutu tak pod względem publiczno jako też prywatno prawnym.

Wobec tego stanu rzeczy Województwo unieważnia wpisy członków Instytutu dokonane po dniu 1. sierpnia 1915 r., następnie unieważnia wybór Zarządu (Senioratu) przeprowadzony przez członków nowowpisanych, — i celem wprowadzenia zarządu Instytutu na tory statutem przepisane poleciło ustanowić komisarzem rządowym radcę sądowego Mikołaja Tretiaka, zaś jego zastępcami radcę skarbowego Juliana Łucyka i Dyrektora kancelarji „Domu Narodnego“ Dr. Bazylego Łahołę.

W myśl powyższego polecenia Województwa Lwow. Dyrekcja Policji zarządza odbiór agend od obecnego zarządu i oddanie go do rąk ustanowionego komisarza rządowego względnie jego zastępcy.

Akt ten odbędzie się w dniu 25. lutego 1922 o godz. 10 tej rano w kancelarji zarządu Instytutu stauropigiańskiego w obecności względnie przy interwencji delegata Dyrekcji Policji komisarza Izydora Wagnera.

Czynność powyższa dokonaną ma być z całą ścisłością i ze sporządzeniem stosownych protokołów, zamknięć rachunkowych, inwentarza etc.

O tem się Szanowny Zarząd zawiadamia z wezwaniem do przygotowania na dzień i porę powyżej oznaczoną wszystkich ksiąg, aktów etc. Instytutu Stauropigiańskiego.

Dyrektor Policji:
Reinlender m. p.

Sapienti sat!

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Ставропигія в руках москвофілів.

Недавно анонсований „Слов-ом польским“, гостинним органом тої москвофільської групи, котра з тактичних чи особистих причин сепарується від „Руси“, — перехід Ставропигійського Інститута в москвофільські руки став доконаним фактом. Найстарша станиця українського народу сьогодня стає знову твердинею національних кастратів.

За „Народним Домом“, здвигненим складками усього галицько-українського народу, котрий з панської ласки дістався Лісковацьким і Костецьким, — пішла Ставропигія, найстарше огнище живого національного духа, що припала як добича сим самим шляхом Трегякам, Луцикам і Лаголам.

Ось документ про перехід Ставропигії в кацапські руки:

РІЖНІ ВІСТИ

Харбінські українці до Союза Народів.

Українці м. Харбіна в Манджурії, зорганізовані „в Українську Громаду“, звернулися до Союза Народів з протестом проти подій у Східній Галичині та проти румунського насильства на Бесарабії і Буковині. Протест кінчиться домаганням негайно вирішити справу українських земель, що находяться під Польщею і Румунією. („Українське Слово“.)

Нота радянської України до польського уряду.

Посольство радянської України вислало до польського уряду ноту і меморандум в справі таборів інтернованих українських військ в Каліши, Щипюрні і Стржалкові та в справі істнування в области поль-

ОСИП МАКОВЕЙ.

Кривда Авраама Ґольдштейна.

У кождім місті, котре дбає про свою честь, найбільше потрібним домом є тюрма. Хто цьому не вірить, нехай приїде до нас і переконається. Половина містечка в руїнах, школи повалені, церква ушкоджена, а тюрма ціла і ненарушена, навіть вікна не повибивані. Всі війська, всі народи, котрі в часі війни відвідали містечко і ріжними культурними способами старалися зробити з нього одну величезну купу гною і румовища, пошадили тюрму і вартовими стерегли сю благородну інституцію, без котрої не можна обійтися ані в часах, коли один народ другому назначує, чим він має бути, ані тоді, коли народ сам себе означує.

Кождий, хто на сю тюрму дивиться, а ще більше той, хто мав честь у ній жити, мусить ударити чолом перед ґенієм Адольфа recte Авраама Ґольдштейна, сина Давидового, бо то він перший, ще перед роками, своїм умом зрозумів і серцем відчув велику потребу містечка в тюрмі і вибудував дім з такими пивницями на половину у землі, що суд зараз його наймив: партер на деякі бюра для себе, а пивниці на вязнів. На стіні появилася вивіска з написом: C. k. Sąd rowistowy — і дім доступив навіть тої чести, що був на образках, продаваних у містечку, як будинок гідний найбільшої уваги і що найменше повітової слави.

Раз відгадавши, що тюрма буде свята для всіх військ і народів, Ґольдштейн міг собі спокійно сидіти у Відні цілих шість років війни і не журитися нею. По шістьох роках, уже й по гостині більшевиків у Галичині, Ґольдштейн вернувся з Відня до дому. В дорозі, вже в його любім краю трапилася йому немила пригода: вояки обтяли йому його прекрасну бороду, таку велику, що й біблійному Авраамови не сором булоб її носити. В нервах зі щирим наміром ратифікувати істнуючий лад зі свого боку без найменчої перешкоди, тимчасом вояки так тяжко скривдили його! Він мав гулю на голові — і красою своєї бороди, так сказатиб, надолужував з низу голови те, що на вершку голови було негарне. — тимчасом бороди не стало, а гуля лишилася. Се виводило його довший час з рівноваги, можна навіть сказати: притупило його острий розум, бо він при всякій надумі мав звичай рукою гладити бороду, як повісмо, і тоді приходили йому в голову найкращі думки, а тепер не було на чім і руки сперти, бо по бороді тільки зруб лишився.

В домі Ґольдштейна в партері не було тепер суду, але тюрма в низу була повна людей. І то не яких-будь людей. У найбільшій комнаті був майже цілий український університет: шеф лікар галицької армії, директор шпиталя, адвокат, священик, — не доставало ще фільософічного факультету, але кандидат на катедру був уже намічений. Були й слухачі, студенти і селяни. Ґольдштейн розумів, що його домови припала велика честь, але як погадав собі, що отсе вже шість років живуть люде в його домі і нікому на думку не приходить, заплатити йому — все одно якими грішми: коронами, рублями, гривнями або марками, заболіло його в серці. Часи такі тяжкі, заробити годі, а ти відступай даремне свій дім на те, щоби не було революції! Служи своїм добром усім народам, усім державам, а вони тобі за те обтинають бороду, котра сорок років росла собі без перепони...

Покищо Ґольдштейн спровадився сам до свого дому і ждав, чи здогадається хто, принести йому гроші за наєм тюрми. Йому зовсім не відбирало сну те, що там в низу під ним томилося багато людей; навпаки, він зараз завів собі тихцем маленьку торговлю для вязнів, доставляв їм харчів, молока, чаю — і так заробляв дещо. Він знав, які вязні приходили і які відходили, бачив, як богословський факультет відводили на залізницю в окружну тюрму, як лікарів і адвоката пустили покищо на волю, як натомісць спроваджено багато инших злочинців — ждав даремне кілька тижнів, — грошей за комірне ніхто не приносив. Тоді він рішився упімнутися о свою кривду.

Пішов до начальника суду. Той вислухав Ґольдштейна досить спокійно, але відповів досить гнівно, стукаючи пальцем об якусь правничу книгу: — То, пнє, не можна так, як ся пану здає, на писок... гм, гм... то, пнє, треба на письмі. Покищо, пнє, суд не має ще своїх арештантів, бо тільки починає свою роботу... гм, гм... пнє... ну, і треба контракт найму відновити — Прошу, пнє, пане Ґольдштейн, мені не перебивати, коли я говорю! — Так... гмгм.. пнє. Тепер, пнє, арешти займає військо, жандармерія.. гмгм.. і державна поліція, — отже, пнє, за ними обовязок платити, А тепер, пнє, прошу вийти, бо я маю роботу. Та-ак, пнє!

Не було ради. Ґольдштейн вийшов. Пішов просто в казарми до

ської республики українського уряду. Уряд радянської України домагаються, щоби табори інтернованих Українців віддати до розпорядимости мішаної українсько-польської репатріяційної комісії. — („К. П.")

„Новий курс на Литві".

Під таким заголовком „Франкфурт. Цтг." пише, що теперішний литовський кабінет орієнтується на антанту. Премієр Гальванаусках, пише „Ф. Цтг.", є не тільки одним із найздібнійших, але також і одним з найповздержливійших литовських політиків у відношенню до Німеччини. На його думку Литва в спорі з Польщею булаб віднесла більшу побіду, колиб Польща не була мала підстави до кинення на неї перед антантою підозріння, що сприяє Німеччині. Спір о Виленщину надіється новий премієр вирішити при допомозі Міжнародного Трибуналу.

Японія против б'льшевизму.

Японський уряд предложив в парляменті проєкт закона, на основі якого всяка спроба комуністичної пропаганди буде карана вязницею до 10-ти літ. Цій карі підлягатимуть також часописі, що поширюють подібні ідеї.

Розвязання мадярського парляменту.

Славбюро подає: Розвязання мадярського парляменту наступило з причини опозиції лівих елементів і партії карлістів проти проєкту нового виборчого закону, який вводить ценз образування, зносить виборче право жінок та вводить явне голосування, зносить отже та погіршує дотеперішне виборче право та дає можність реакції перевести вибори так, як це їй потрібно. Тому що в парляменті такий проєкт не мав виглядів стати законом, парлямент розвязано, а уряд розписав вибори на основі цего реакційного проєкту, які відбудуться по великодних святах.

Кабінетна кріза в Італії триває дальше

Спроби створення нового кабінету не довели досі до ніякого успіху. Король звернувся до б. міністра фінансів в кабінеті Джоліттія, Факто і поручив йому місію створення нового кабінету. Факто застеріг собі час до надумання. Він відбув ряд конференцій з ріжними політиками, м. и. з Джоліттім.

Тайний польсько-мадярський договір?

„Daily Herald" довідується, що між Польщею і Мадяршиною заключено у Варшаві тайний договір. На основі цього договору Польща має заступати інтереси Мадяршини в Раді Союза Народів, де Мадяршина не має досі своїх представників і всюди там, де польські впливи мають більший успіх від мадярських. Польща і Мадярщина гарантують собі обопільну оборону своїх інтересів. Польща заявляє готовість підпертя словацьких змагань. На випадок польсько-російської війни, Польща має право вербувати добровольців на мадярській области.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Від Л. Джорджа з Поанкаре.

Ліфилд. (ПАТ). Л. Джордж виїде з Льондону найвчаснійше в суботу рано на стрічу з Поанкаре і сподіються його за 8 день. Дипльоматичний кореспондент „Івнінґ Стандард" заявляє, що Л. Джордж вислав був лист до Поанкаре, пропонуючи йому свій приїзд до Франції. Поанкаре відповів, що годиться на конференцію. Цей лист завезено до Англії літаком. Поворот Л. Джорджа послідує тому безпроволочно по нараді, бо в понеділок мусить він узяти участь у весільних торжествах кн. Мейрі. Кореспондент „Івнінґ Стандард" підчеркує, що оба премієри бажають оконечного порозуміння.

Телефонічна комунікація Льондон-Ґенуа.

Рим. (ПАТ.) З нагоди ґенуенської конференції заведеться безпосередну телефонічну комунікацію Льондон-Ґенуа.

Італійське звідомлення про відложення ґенуенської конференції.

Рим. (ПАТ.). Стефані оголошує таке звідомлення: Наслідком кабінетної кризи, яка проволікається, італійське правительство не могло додержати реченця скликання конференції в Ґенуї, котрий усталено на 8. марта. Італійське правительство мусіло тому взяти під розвагу коротке відложення ґенуенської конференції і закомунікувало своє рішення обіжником до всіх правительств запрошених до участи в конференції. Рівночасно війшло італійське правительство в контакт з правительствами союзних держав в цілі згідного усталення нового реченця. Вступні праці до конференції тривають, самособою, без перерви дальше.

Засуд виновників атентату на сербського регента.

Білгород. (ПАТ.) БК. Білгородський суд видав засуд на виновника атентату на б. регента, теперішнього короля Олександра, на дни 9. червня 1921. Обжалованого Стеіча, котрий кинув бомбу, засуджено на смерть, співвинуватого Мадяра Чакі на 20 літ тяжких робіт в кайданах.

Услівя Росії для участи в ґенуенській конференції.

Москва. (ПАТ). Чічерін вислав до італійського през. міністрів радіотелеґраму, в котрій виїзд російських делеґатів до Ґенуї робить залежним від попереднього запевнення, що відносні конзуляти одержать поручення дати пашпортові візи делеґатам і що буде загарантована безоглядна незайманість членів делеґатів, їх річей і переписки

Раковський в Варшаві.

Варшава. (ПАТ.). В переїзді задержався в Варшаві президент ради комісарів і народній комісар для загр. справ совітської української республики Раковський. Він відбув учера конференцію з мін. загр. справ Скірмунтом і відвідав президента міністрів Поніковского, з котрим конферував майже годину.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

З дороги життя.

МАНДРІВКА ДУШ.

У мене був сьогодня Рамзес II.
(Така вам голена у нього голова...)
З ним триста мумій — що найкращі [други,
А поміж ними мумія одна
Без голови. (Всесильний Амон—Ра)

І мовить Рамзес: Чом не беш поклона?
А я йому: А хтож ви—Магомет?
Ледачо, ти забув вже Фараона?
Глядіти, він дума, це для нас секрет,
Що український нині він поет...

...Не розумієш? Я був твій владар
А ти на Теби перший паламар, —
Мій Жрець Великий – імя Псаметих...
На „безголовя" показав – і втих.

Га, так! Тоді не вклонюся й короні,
Бо може статись тим самим декретом,
Що я ще сам поступлю в Фараони –
А ви будете... цапячим скелетом.

Юра Шкрумеляк.

НОВИНКИ.

— Уродини пред. Ю. Романчука. Дня 24. ц. м. з нагоди 81 уродин президента Ю. Романчука в Його домівці при вул. Кампіяна явилася численна делеґація національних установ і політичних партій, щоби зложити желання Несторови наших політиків. В делеґації взяли участь: д-р Вомодимир Бачинський (Міжпартійна Рада), о. кан. Стефанович (Нар. Комітет), О. Навроцький (рад. партія), рад. О. Барвінський (христ.-сусп. партія), д-р В. Щурат (Наукове Тов. ім. Шевченка), М. Галущинський (У. П. Т.), рад. Із. Громницький (Учит. Громада), дир. М. Заячківський (Нар. Торговля), д р Іван Брик (Просвіта), д-р Степан Федак (Дністер), д р Л. Рожанський (Зем. Банк), о. прал. Л. Куницький (Капітула), проф. Стефанович (акад. гімназія), проф. д-р К. Студинський (Фонд вдів і сиріт) і М. Струтинський (преса). Іменем делеґації промовляв ректор д р В. Щурат. Опісля вивязалася щира гутірка на теми, порушені Солєнізантом.

— Друкарська помилка. В останньому (7) числі „Гр. Вістника" з д. 25. ц. м. на 3. стороні в рубриці „Преса" подано через помилку хибно заголовок першої статейки, який має звучати „Проба відновлення Директорії У. Н. Р." Другий наголовок в другій шпальті належить счеркнути.

— Ґенерал Павленко в Берлині. До Берліна приїхав ґенерал Омеляновича Павленко, бувший вожд У. Г. Армії. В гурті знайомих і журналістів прочитав він спомини з походу своєї армії 1919 і 1920 рр. від Староконстантинова по Золотоношу на задах совітських військ. (У. Т.)

— Ревізія в редакції „Української Трибуни". У вівторок о 11. год. рано прибуло до редакції „У. Трибуни" (у Варшаві) двох агентів з поліцаями та обявивши конфіскату 4). ч. ґазети (мабуть за статтю М. Струтинського „Чого хотять Галичане") забрали з архіву редакції 2 останні несконфісковані примірники. О 2. год. в ночі прийшло до льокалю редакції аж шістьох агентів та розпочали докладну ревізію. Нічого протизаконного не знайшли. Найбільше дивне це, що розпитували присутного курієра за совітською, пресою якої случайно не було, але з часта ті ґазети в редакції бувають, бож редакція ґазети мусить мати всю пресу хоч би й своїх завзятих противників.

військового команданта. Пан капітан полірував собі саме нігті на пальцях і був занятий найдовшим, китайським, виплеканим нігтем на мізильнім пальці, коли його чура застукав і дав знати:

— Пане капітане, Жид чекає.

— За двері його! — крикнув капітан і навіть не повернув голови.

— Каже, що йому належиться чинш за арешт.

— За двері! — зарев'в капітан на всю комнату.

— Він хоче поговорити.

— Ззза дверррі! — загремів капітан уже так страшно, що коли чура вибіг у передню комнату, Ґольдштейна вже не було.

Він не ждав, тільки з гнівом у серці ішов до жандармерії. Оттепер для втихомирення думок булаб йому дуже придалася його борода, тимчасом він лише безнадійно вхопився за коротку щетину і спустив вяло руку в низ.

Комендант полевої жандармерії приняв його дуже чемно, навіть солодко, просив сідати, розвідав, хто він і за чим приходить, але потім почав немилу розмову.

— Пан Поляк?

— Ну, я Жид, але Поляк — відповів Ґольдштейн скоро.

— Польський патріот?

— Ну, най буде і патріот!

— Маєте сина.

— Маю трьох.

— Служили при нашім війську?

— Ні.

— А що ви доброго зробили для вітчини, котра принесла вам свободу і лад? Дали може гроші на позичку відродження?

— Ні ще!

— От бачите! Нічого ще для вітчини не зробили, але за ті арештанські нори, де я не держав би своєї собаки, жадаєте вже заплати. Навіть такої малої жертви не хочете зложити на престолі вітчини. Чи перед нашим приходом заплатив вам хто за арешти? Правда, що ніхто? А від нас жадаєте... Такого патріота ми не забуваємо... Врешті, ми відходимо звідси за кілька днів і всі наші справи передаємо державній поліції, котрій я скажу і про арешт і про ваш патріотизм. Моє поважання!

Ґольдштейн відчув цілим серцем, що ще не зробив для нової вітчини нічого доброго, однак не міг зрозуміти, чому стілько патріотів заробляє на патріотизмі, а він має тратити?

Налякала його погроза, що поліція буде знати про його байдужність до вітчини і він пішов чимскорше до начальника поліції, поки ще той не дізнався нічого від команданта жандармерії.

Начальник поліції був знаний, як великий антисеміт. Але він не навидів тільки Жидів мужчин і старі Жидівки, за те молоді Жидівки, і до того гарні, навіть дуже любив. Ґольдштейн чув уже про се, але свою справу уважав такою чистою і свою кривду — такою великою, що мав відвагу говорити про неї і з найбільшим антисемітом.

Двері до пана начальника були в горішній частині скляні і заліплені папером. Але в тім папері було тільки дір, що хто не хотів, міг усе бачити, що діялося в комнаті. І Ґольдштейн побачив, що начальник переслухував саме молоду Сальцю Померанц — і то переслухував якось так дивно, що вона нічого не боялася. Навпаки, виявляла велику відвагу і соромливість. Протоколу не писалося... Це обурило правовірного Авраама так, що він аж відступив від дверей, сплюнув на поміст, по хвилині закашляв і ще по хвилині застукав до дверей. Тим способом хотів він остерегти пана начальника, щоби перервав урядовання із Сальцею і почав з ним. Ізза дверей почув дійсно: „Прошу!"

Ґольдштейн увійшов і счудувався, не заставши дівчини в комнаті, — очевидно, вийшла в другі двері, — розглядався навкруги, коли начальник спитав його грізно:

— Умієте читати по польськи?

— Умію.

— Що тут стоїть написано?

І показав на великий друкований напис, прибитий на стіні: „Полагодь скоро свою справу і будь здоров! Не забирай дорогого часу!"

Ґольдштейн прочитав і успокоїв пана начальника: — Ну ну, я зараз!

Але те „зараз" було за довге і начальник, як тільки зміркував з перших слів Ґольдштейна, чого він хоче, відправив його словами: — Ми за арешти нічого не платимо. Нехай платять ті, що в них сидять. Як би не було їх, то й ваші арешти нікому не були би потрібні. Я ще не маю фондів на такі цілі. Колись, як дістану, то подумаю, а тепер будьте здорові! У мене час дорогий...

На нині мав Ґольдштейн уже досить своїх заходів. Ніде йому не повелося. Але як чоловік з діда-прадіда розумний, він не нарікав на це перед ніким, тільки у своїм нутрі сердився без міри. Як не сердитися, коли нема правди на світі?!

По тижні він зайшов до директора шпиталю. Ніщо инше, тільки недостача бороди, а через те й холодної розваги, підсунула йому

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Економічна реорґанізація Росії.

Совітський комісаріят справедливости предложив центральній екзекутиві до одобрення проєкти нового торговельного і карного закона, що мають регулювати економічні взаємини приватних контрагентів. Твориться торговельні суди і висший торговельний трибунал для важнійших справ. Цьому трибуналови підлягають справи чужинців, що находаться в Росії або стоять в торговельних зносинах з Росією. В звязку з реорганізацією народньої економічної ради розвязано кілька центральних економічних установ, як пр. цукрової, паперової і хемічної. Фінансовий комісаріят поручив також державному банкови виготовити проєкт закона при видаванню власних банкнотів, бо дотеперішні не надаються вже до кредитових операцій.

Совітські надії.

Совітський уряд заходиться пильно коло як найскоршого орухомлення фабрик хліборобських машин і знарядів. Протягом найблизших пятьох літ уряд має надію орухомити 45 фабрик, з котрих 37 вже в руху, з програмою продукції на 13,607.000 рублів в золоті. Якщо намічена на 5 літ програма урядом буде виконана, фабрики будуть заґруднювати 12.800 робітників. При зужиткуванню 3,934.000 пудів 7 кальорійного палива і 1,885.000 пудів руди обчислено продукцію на суму 13,607.000 золотих рублів. Запотребування рільничих машин і знарядів означено на 1931 р. на 134,000.000 рублів в золоті.

Торговельні переговори з Великою Україною.

Варшавські ґазети доносять, що переговори польського уряду в справі заключення торговельного трактату з совітською Росією і Україною мають розпочатися з початком марта ц. р. і потревають два місяці.

Зближення комунізму до капіталізму.

З Москви доносять, що совітський комісаріят для фінансових справ розглядає оферти заграничних капіталістів в справі відбудови економічних відносин в Росії. На днях прибув до Москви представник французького капіталу, щоби обговорити з комісарем для фінансових справ ріжні проблеми банкової і торговельної політики.

Друкують гроші.

Совітська Росія випустила в 1921 р. банкнотів на 16.375 міліярдів рублів.

Дорогі залізниці.

Польські залізниці не оплачуються, так що уряд мусить до них багато докладати. Доплати державного скарбу, які залізниці спотребували побіч своїх доходів, виносили в 1921 р.: в першім кварталі 5.7 міліярдів, в другім 7·4, в третім 16, в четвертім кварталі 26.1, разом 55·2 міліярди марок.

Вдаредування галицьких салін.

Польський уряд рішився віддати в аренду галицькі саліни з тої причини, що видатність праці робітника в державнім підприємстві є кілька разів менша, чим в підприємствах приватних. Це визнання дуже цінне для зрозуміння незвичайно малої продуктивности та економічної справности инших державних підприємств в Польщі.

Торговля в святи.

Доси в Польщі могли бути в неділю відкриті через три години лише каварні і молочарні. Тепер міністерство праці і суспільної опіки виготовило проєкт, після якого можуть бути відкриті в неділю також пекарні, овочарні, склепи з вудженини і мясом. Святочний відпочинок в торговельних заведеннях може бути переложений на инший день, не конче мусить припадати в неділю. Застановляються також, чи склепам, котрі з віроісповідних причин замикаються в суботу, можна позволити на торговлю в неділю.

Курс грошей.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 24. ц. м.: американські доляри 3.790—3.800, одинки і двійки 3.690—3.700, канад. доляри 3.400—3.420, одинки і двійки 3.320—3.000, нім. марки 17.80—17.85, сотки 17·50—17·60, дрібні 17·00—17·20, леї 24·00—24·50, дрібні 23·00—23·80, чеські корони 00·00—00·00, дрібні 00·00 до 00·00, австрійські тисячки новійшої емісії 1.000—2850, старшої емісії 1.000—2.850, сотки новійшої емісії 100·00—110·00, стар. емісії 260·00 — 720·00, 50-коронівки 50·00—130·00, 20-коронівки 20—45, 10-коронівки 10—25, 1-ки і 2-ки 90·0—1·10, рублі 5-сотки 1·70—2·30, сотки 3·00—4 00, 25-рубл. 1·60—2·20, 10-рубл. 1·55—1·65, решта дрібних від 90—1·20, думські тис. 35·00—45·00, думські 250-рубл. 20·00 до 40·00 карбованці 1·20—2·00, гривни 4·00—7·00, франц. франки 315—325, фунти штер. 15.500—15.600, шв. франки 660—700. Золото: 20-кор. 13.330—13.350, 20-франківки 12.800—13.000, 20 марківки 14.500—14.600, фунти шт. 12.900—13.000, 10-рубл. 18.200—18.300, дол. 3.600—3.620. Срібло: Австр. корони 245—250, 5-кор. 0000—0000, фльорени 610—640, рублі 1.020—1.050, копійки 4·50—4 80, амер. доляри 2.350—2.360, половини і чвертки 2.280—2.300, канад. доляри 2.200—2.300, дрібні 20.60—2.800, леї 215 до 220.

Ціни рільничих продуктів у Львові.

Урядовий звіт збіжевої і товарової біржі з дня 24 ц. м.: За 100 кґ.: пшениця краєва 13.500, жито гал. 8.800, ячмінь броварняний 7.500, пашний 7.200, овес 8.000, кукурудза краєва 9.500, румунська Снятин 0.000, бараболя бров. 2.500, фасоля біла 12.600, краса 10.400, горох пільний 9.300, горох „Вікторія“ 00.000, бобик 7.500, вика 6.500, мішанка пашна в зерні 5.200, лубін 5 000, гречка 8.800, мука житна 70 прц. 13.200, 60 прц. 14.400, мука пшенична 60 прц. 18.700, 50 прц. 21.200, 40 прц. 24.200, пшеничні отруби 5.000, житні 5.000, макухи конопельні і льняні 8.400, ріпакові 7.700, ютові мішки 75 кґ. за штуку 425, уживані 300, конюшина червона 82.000, солома прасована 2.400, сіно волинське 3.000, сіно солодке краєве 4.000, лен 17.000.

РІДНИЙ ПРОМИСЛ.

Жіноча спілка промислова „ТРУД“ у Львові.

Ринок ч. 39. — Власний дім.

Львів, у лютім 1922.

П. Т.

У відповідь на численні дописі і допити з богатьох сторін нашого краю рішилися ми, по довгій і зрілій провірці справи, покликати по всіх українських місточках, а вже найменше по більших містах, подібні як наша, жіночі промислові спілки до життя.

В тій цілі поміщуємо цей відзив і нарис пляну ділання та поручаємо нашим членам і прихильникам рідного промислу вибрати найдальше на послідну перед мартом неділю по богослуженню організаційний комітет з 5—7 осіб, який вибере з поміж себе предсідательку і секретарку як президію і на дальших своїх засіданнях протягом місяця марта ухвалить та виконає отсі початкові завдання:

1. Роздобути відповідний капітал, евентуально одну третину випозичити. Наняти бодай одну кімнату по змозі в ринку на поміщення. Тут можливе приватне відступлення з евентуальною заміною.

2. Основати і зареєструвати жіночий кооператив на уділах найменше по 2000 мп., на відповідно справленім взірцевім статуті, виданім Кр. Союзом Ревізійним і поученнях в Господарсько-Кооперативнім Часописі. Тут вистане 10—12 членів-основателів.

3. Винайти і завгодити (20—30.000 мп. на місяць) хоч одну добру кравецьку силу і приняти 2—3 учениці, евентуально помічниці.

4. Закупити, евентуально випозичити дві добрі машини до шиття, 2 фігури, 1—2 журналі, один довгий кравецький стіл, простору шафу та инше урядження.

5. Повідомити громадянство свого міста, в першій половині марта, оголошеннями на мурах та в наших часописах про отворення з днем 1. квітня ц. р. жіночого кооперативу в цілі виконування жіночих і діточих уборів, всякого рода білля, перерібки і направок всякого убору і плаття та вкінці торговлі готовими виробами, кравецькими додатками, полотнами, нитками і т. п.

6. Донести нам про склад організаційного комітету з точними адресами і вкінці підняти найдальше з днем 1. квітня ц. р. щиру і хосенну працю.

Віримо, що подані тут в нарисі завдання не легкі до переведення, однак, хоч тяжкі, то можливі і ми віримо також, що щире наше жіноцтво, яке в послідних часах виявило таку рухливість, знайде в собі на стільки сили, хочби і при помочі мужчин, щоби це важке в наслідки діло власного одягництва переняти в свої руки. Памятаймо, що не сотки міліонів, а грубі міліярди видаємо рік-річно за наші одяги, які у великій мірі потапають в кишенях чужих і ворожих нам людий, і готовмося це побороти.

Подаючи це наше підприняття під розвагу і до переведення в діло нашому жіноцтву і всему громадянству, просимо ще раз всіх щирих людий віднестися до него прихильно і з твердою вірою в хосенний оконечний його успіх.

2—3 **Управляюча Рада „Труду“.**

сю лукаву думку. Лікар сидів у своїй комнаті, в білім халаті, з великими круглими окулярами в роговій оправі на носі, і вирізував пилочкою листки на дощинці, — робив касетку для жінки на іменини. Зі своїми довгими вусами він виглядав дуже грізно, але в серці своїм був добряга, тільки що дуже скорий і палкий.

Довідавшись, що Ґольдштейн приходить до нього не за лікарською порадою, він робив далі свою роботу і слухав.

— Пан доктор мешкали у моїм домі цілий місяць.

— Коли? — здивувався лікар.

— Ну, тепер в осени. Не гнівайтеся, то було в арешті в моїм домі.

Ага! — зрозумів лікар і зробив великі очі.

— Тепер вийшло таке право, що хто сидить, той платить чинш. Так казав начальник поліції.

Щось уже лікаря вкололо, бо він покинув роботу і встав. — Я — каже — про се не чув. Але знаєте що, пане Ґольдштейн? Я вашої кривди не хочу, а що грошей не маю, то за арешт витну вам безплатно сліпу кишку.

Ґольдштейн відступився назад.

— Ну, на що витинати? Я здоров.

— То вирву вам задармо всі зуби.

— Пан доктор жартує.

Ні, я не жартую. Плачу тим, чим можу. Як хочете, то я вам і без інструментів вибю всі зуби.

Ґольдштейн відступив ще крок назад.

— Ах, чекайте! — скрикнув доктор радісно. — От ви на голові маєте ґулю. Я вам її зараз зоперую. Сідайте! Це буде найліпше!

І доктор ухопив якийсь ножик, Ґольдштейн не повірив добрим намірам лікаря і так скоро вийшов з комнати, що на порозі трохи не перевернувся. Уже в сінях скрикнув відважно: — Я йду зараз на поліцію! За що ви мене хочете різати? Я задармо не маю мешкання для арештантів!

І пішов справді на поліцію. Заглянув обережно у віконце в дверях і побачив, що начальник щось диктує свойому писареви. Застукав і увійшов. Начальник встав скоренько:

— А це ви, пане Ґольдштейн, знову в справі арештів?

— Ну, доки я буду чекати? Ніхто не платить. Я не маю де зложити ані дров, ані картофель, бо всі пивниці заняті арештами, і я за то не маю ані феника. Ще мене хочуть різати.

— Хто хоче?

— Доктор. Не хотів заплатити за арешт, тільки....

— Бо він не має платити.

— Ну, то хто має платити? Суд ні, військо ні, жандармерія ні, поліція ні, арештанти ні, — що то за порядок?! То є кривда, то розбій на гладкій дорозі! Звідки я приходжу давати свій дім дармо на арешти?!

Начальник видивився грізно на Ґольдштейна і промовив страшно: — Ага-а: то ви та-ак? До-бре! Отже пане Ґольдштейн, дійшло до моєї відомости, що ви даєте арештантам харч, гербату і т. п. Значить, підпираєте революціонерів і більшевиків. Крім того ви відважилися тут при мені образити наші власти. Ми не кривдимо і не розбиваємо нікого. Прийде час, заплатимо! — Сержант, відведіть цього пана зараз до арешту! А завтра приведете його сюди до протоколу!

Таким способом Адольф recte Авраам Ґольдштейн попав у тюрму, котру сам вибудував, і замешкав не на горі, тільки у пивниці, на превеликий смуток його жінки і дітей та цілого роду Ґольдштейнів, Фуксів, Каців і инших свояків. Тут й рішився Авраам, не жадати більше нічого за наєм, лише при найблизчій нагоді викинути арешти зі свого дому. І так містечко готово остатися без тюрми.... Чи переживе воно сю катастрофу?...

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВІСТНИК.

Рецензії і замітки.

Д-р Степан Балей: НАРИС ПСИХОЛЬОҐІЇ. „Новітня Бібліотека“ ч. 40. Заходом рухливої видавничої спілки „Нові Шляхи“ появилася отсе книжка, якої потреба від давна відчувалася у нашій популярно-науковій літературі. Є це короткий нарис психольоґії відомого у нас дослідника-психольоґа д-ра Степана Балея, перша у нас книжка, яка подає цілість науки психольоґії у формі доступній для найширшого загалу. Вправді перед роком появився також переклад підручника психольоґії Єрузалєма, одначе це шкільний підручник німецького типу, приступний тільки для тих, що вже кінчать або покінчили середні школи. Нарис д-ра Балея цілком иншого характеру. Ясний і простий виклад, приступне вияснення навіть найбільш зложених духових проляв, робить цей нарис зрозумілим для широкого загалу читачів; прозорий уклад, приступне вияснення усіх головних основ та питань нашого духового життя, робить цю книжку цінним і необхідним підручником для самоуків, учеників, а навіть й учителів. При цьому автор, де тільки лиш можливо, звертає увагу на досвіди — експеріменти, розяснюючі дані прояви й питання і таким чином дає нам перший начерк модерної експеріментальної психольоґії. Численні і як на теперішні обставини ґарно виконані ілюстрації, причинюються із свойого боку до яснійшого зрозуміння багатьох трудних питань і зацікавлення таємницями нашого духового життя, на які у нас так мало звертається уваги. Загалом беручи, згаданий нарис психольоґії є дуже вартістним вкладом у нашу бідну популярно-наукову літературу і справді треба бути глибоко вдячним авторови за те, що обдарував нашу суспільність таким цінним твором, а рухливій видавничій спілці за гарне й старанне його видання.

Д-р І. Раковський.

СТАНИСЛАВІВСЬКА „КНИЖКА“. В червні 1921 р. почало станиславівське видавниче товариство „Бистриця“ видавати бібліографічний журнал „Книжка“. В запросинах до передплати на 1922 р. називає видавництво свою імпрезу „новою небувалою появою“ супроти чого видавництво надіється в суспільности вирозуміння для своїх промахів. Те, шо видавництво за цілий рік свого істнування здобуло аж чотирьох передплатників, а продало ледви кількадесять чисел, не зражує його, а заставляє продовжувати імпрезу далі. На нашу думку цілорічний білянс видавництва не оправдує такого погляду. Редакція „Книжки“ помимо того, що так чи инакше вдалося їй позискати для співробітництва кількох письменників з іменем, повинна зрозуміти, що прінціп 40-вих років в роді того, „нехай буде будь яке, аби тільки було“ не сміє мати приноровнення нині і то в видавництві спеціяльному фаховому. А таким чейже повинен бути бібліографічний журнал. Який там не був київський „Книгар“ то станиславівська „Книжка“, мимо того, шо видається в обставинах далеко кращих, в своїй цілости не нагадує найслабших його чисел. Вертуючи перший річник „Книжки“ мимоволі набираємо переконання, що зродила її химерність, химерність удержувала її при життю, вонаж заставляє редакцію проводити свою недоладну роботу далі.

Потребу бібліографічного органу відчуваємо як конечність, але органу опертого на трівких основах знання і послідовної праці. Ні одного, ні другого не завважуємо в І. річнику станиславівської „Книжки“. — М.

ЧИН БОЖЕСТВЕННОЇ ЛІТУРҐІЇ святого отця нашого Івана Золотоустого. Українською мовою. Всеукраїнська Православна Церковна Рада ухвалила до вжитку в українських храмах. Рівне на Волині 1922. Літурґія українською мовою! В декого викличе це іронічну, недовірливу усмішку. Одначе воно явилось би кривдним і вповні несправедливим осудом. Яку цну прикладаємо перекладови чотирьох евангеліїв Морачевського, саме те треба сказати про переклад Літурґії. Тут розсипана така пиш ота, така краса, що читаючи, не надивуєшся майстерству й мистецтву передачі живим словом! Це зміг учинити високий розвиток нашої мови, невичерпане джерело народньої творчости... Не має тут ніякого вульґаризму, ані провінціялізму, тільки велична добірнота відтворення нюянсних тонкостів релігійного натхнення й захоплення...

Уявляю собі величезне враження на учасниках одправи, коли саме читання відзивається так могутнім акордом на струнах нашого серця, на глибинних почуваннях нашого осередка... Воно й не може бути инакше. Жива квітка чарує більше вищі чинники людського єства, ніж засушена ростина з колишніх, хоть би найкращих зільників...

Не хочу торочити бездоказової хвали. але позволю собі навести, хотьби одно місце. пр. евхаристичну молитву:

„Достойна і свята річ Тебе славити, Тебе благословити, Тебе хвалити, Тобі дякувати, Тобі вклонятися на кожнім місці влади Твоєї. Ти єси Бог нам, але ми не можемо Тебе ані словами висловити, ані розумом осягнути, ані очима побачити, ані думкою дійти. Ти вічний й завжди не змінний, Ти і Єдинородний Твій Син і Дух Твій Святий. Нас не було на світі, але Ти дав нам життя. А коли ми впали в гріх, Ти знову нас підніс і ні перед чим не спинився, все зробив, поки нас на небо вивів, поки не дав нам царства, що настане. За все це дякуємо Тобі й Єдинородному Твойому Синові й Духові Твойому Святому, дякуємо за всі Твої до нас милости, які нам видко і яких ми навіть не бачимо. Дякуємо Тобі й за цю службу, що з рук наших Ти зволив прийняти, хоч і стоять перед Тобою тисячі архангелів, несчисленна сила янголів шостокрилих і многооких херувимів і серафимів, що високо літають, як птиці, пісню Твоєї перемоги співають, виспівують, кличуть і промовляють“.

Снуються ріжні думки, ріжні рефлексії... Відправа вкраїнською мовою на широких просторах України — факт непорівняного значіння...

Хай гудить, хай шаліє хуртовина дикунства, брутальности, насилля на багатих землях, вона не зможе затопити в бурхливих розхвильованнях живучости нашої справи та самоозначности нашого питання. Всяка бруталь — ознака слабкости в займищах противника.

Цей переклад повинен указати декому, що є високі речі загального обєднання, спільної мети, яких не ялось нехтувати вузкоглядним, партійним прінціпом...

Твердо зазначую, що над важністю цього перекладу повинні призадуматися й Придністрянці та взятися як найшвидше до обробки цеї матерії... Припізнення може принести небажані наслідки...

Юрій Кміт.

Бібліоґрафія.

(Книжки надіслані до Редакції).

„VIVAT ACADEMIA“! Одно днівка видана на спомин балю українських студентів у Німеччині — Берлін 18 січня 1922 р. (В українській і німецькій мові). Зміст: *Марко Черемшина*: До українських студентів на чужині. *І. Франко*: На ріках вавилонських. *В. Стефаник*: Лан. *Леся Українка*: То була тиха ніч. З невольничих пісень. *О. Олесь*: Осінь. *В. О'Конор-Вілінська*: В студентській кімнаті. *Б. Лепкий*: Подерті шматочки прапорів. Безнадійне сподівання. Пісня. *Вол. Леонтович*: Нарис. *П. Тичина*: На майдані. *М. Вороний*: Ноктюрн. *П. Карманський*: Ні, не ридайте. *G. S.*: Deutscher Dichtergruss an die Ukraine! Реєстр українських студентів на чужині. Заголовна карта і заставки рисунку *М. Буговича* крім цього в однодніввці поміщені портрети маляря і різбаря *Олександра Архипенка* та маляра *Олекси Новаківського*, при чому з праць Архипенка репродуковано „Торзо“ а з праць Новаківського „Портрет митр. Шептицького“ та репродукцію композиції „Князь Ярослав Осьмомисл“.

„ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА“ — Видавництво „Світ Дитини“, Львів 1921—1922. Ч. 7—10.

„ВІЛЬГЕЛЬМ ТЕЛЬ“ — на основі історичного переказу переповів *Антін Лотоцький* — Ілюстрації *Ульріха Бавра*. Ст. 52. 16⁰.

Фільгсленес: „ЗА ВІТЧИНУ“. — Два історичні оповідання. Ст. 46. 16⁰.

Микола Ваврисевич: „ЛІСОВА КАЗКА“. — Сценка на 1 дію для діточого театру. Музичні мотиви *М. Гайворонського*. Ст. 20. 16⁰.

Грація Товпліс: — „ДАРУНКИ РУСАЛОК“, — Сценічна фантазія для дітий у двох дія. — З анґлійського перекладе *М. Л.* Ст. 19. 16⁰.

Федір Дудко: „КРАСА ЖИТТЯ“. Оповідання. Ст. 40. Зміст: Краса життя; В потоках вічности; Бог і Смерть; Казка про щастя; Божественна краса; Випадок. Літературна Бібліотека „Русалка“. ви. 16. Львів—Київ 1922.

Дорошенко Володомир: „ШЕВЧЕНКОВА КРИНИЦЯ“. Львів 1922. Накладом фонду „Учітеся, брати мої“. Ст. 256, 16⁰. Ціна 400 мкп.

„КНИЖКА“. Вістник українського книжкового руху. Річник І. Станиславів - Коломия - Варшава (sic!) 1921. ЧЧ. 1—6. Ст. 116. 8⁰.

„ДЕТТО“. — Запросини до передплати на рік 1922. 1 ст. 4⁰.

Орлівна Галина: — „ПЕРЕД БРАМОЮ“. — Новелі. — Львів-Київ 1922. Видавництво „Русалка“. Ст. 45. 16⁰. З заставкою роботи *Павла Ковжуна*.

Павлюк Антін: — „НЕЗНАЙОМА“. Уривки з записника. — Львів-Київ 1922. Видавництво „Русалка“. Ст. 39. 16⁰

„ПИСЬМО З ПРОСВІТИ“ літературно просвітний двотижневик під редакцією *Володимира Дорошенка*. Ч. 1—10. За місяці грудень, січень і лютий. Зміст 9—10 чч.: Пильнуймо свого права! Коляда на Гуцульщині. Визволився. Микола Вороний. Комплєтування бібліотек. Дописи. Українські кольонії. Українське життя на чужині. По Україні. Посмертні згадки. Від Адміністрації. По світу. Що читати. Господарський порадник. Оголошення.

„СВІТ ДИТИНИ“. Ілюстрований часопис для дітий. Виходить два рази в місяць, кождого 1-ого і 15-ого. Рік II. ч. 4. Львів дня 15. лютого 1922. Зміст: *Р. Завадович*: На санках. *Я. Вільшенко*: Четверта казка дідуся Тараса. *Е. Вербенко*: Малі герої. *Д-о*: Сон явa. *Д. Ужанський*: Серба і зірка. *З. Райнгайнер*: Сніжні цвіти. *Р. Завадович*: В зимову ніч. Цифрові дива. *В. Буш*: Хитрий Грицуньо, (з ілюстраціями), переклав *Я. Вільшенко*. *Е. Іванець*: Україна. Лист з Нової Зеляндії (з ілюстраціями) переробила з анґл. *С. Куликівна*. *М. Підгірянка*: До зими. Як вибирають папу. Хлопчина й воробець. Крілик і заяць. Тепле футро і Рідна школа. Читайте, діти. Загадки. Переписка Редакції. Оповістки. Виказ жертв.

Юра Шкрумеляк. „ПОЇЗД МЕРЦІВ“. Картини жертв і трудів. Львів-Київ. Накладом Вид-ва „Червона Калина“ 1922. 96 сторін великої 16⁰. Ціна 250 Мп. Зміст: Прольоґ. Перехід через Збруч. За соборність. В Київі. Перший удар. В Камянці. Рішення в Винниці. 1. листопада. На роздоріжжю. Похорон поручника Теофіля Мійсейовича. Лист у Гуцульщину. Далі в дорогу! Поїзд мерців. Різдво в Крижополі. Новий рік у Слобідці. Безрадність у недолі. Стріча з совітською армією. Прольоґ союзу. Катастрофа недалеко. Катастрофа дозріла.

Мистецька хроніка.

Анкета в справі виставки українського плястичного мистецтва у Львові.

Від секретаріяту „Українського гуртка діячів мистецтва“ у Львові одержуємо таке письмо з просьбою о поміщення:

Організаційний комітет по улаштуванню виставки плястичного мистецтва у Львові, звертається цею дорогою до всіх українських артистів плястиків, які бажали би приняти участь у виставці з проханням дати негайну (найдальше до 15 марта ц. р.) відповідь на такі питання:

1) Чи згідні Ви приняти участь у виставці, яку Гурток діячів мистецтва рішив відкрити у Львові д. 1 квітня ц. р.?

2) Коли ні, то з яких причин?

3) Коли Ви згідні приняти участь, то коли і якою дорогою сподіватися від Вас присилки експонатів.

Відповіди просимо подавати по адресі: Микола Голубець, Львів, Куркова ч. 11. Адресу для присилки експонатів усталиться пізніще. Усі краєві і закордонні часописи просимо о передрук цього оповіщення.

За гурток діячів мистецтва: *Петро Холодний*, голова, *Микола Голубець*, секретар.

Ювілей Гната Хоткевича.

Цього року припадає 25 літний ювілей літературної праці Гната Хоткевича. В Київі зорганізований комітет, який має занятися ювілейним святом і повним виданням творів Хоткевича.

„Тарас Бульба“ М. Гоголя на екрані.

Берлінське „Українське Слово“ доносить, що фільмові актори д-р Рішард Дік і д-р Ґвідо Торонд виготовили фільмову режісерію Гоголевого „Тараса Бульби“.

Винниченків „Базар“ в Чікаґо.

Дня 19. січня ц. р. виставила українська робітнича трупа аматорів в Чікаґо в „Театральній Палаті“ В. Винниченка „Базар“.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника“! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника“.

Чайний вечір „СУПРУГА"

День: 26. лютого (неділя) 1922.

Місце: Комнати „УКРАЇНСЬКОЇ БЕСІДИ", вул. Рутовського 22 — Пора: 8. ГОД. ВЕЧЕРОМ. — Учасники: Виключно члени „Супруга" за леґітимаціями. — Оплата вступу: Мп. 150. — Проситься Товаришки і Товаришів о численну участь.

776 1—1 **КОМІТЕТ.**

✝ Посмертні згадки.

о. Лев Бачиньский, парох Черча б. Рогатина, помер дня 23. лютого 1922 в 58 році життя а 33 році священства. Покійний був довголітним парохом в Должанці б. Тернополя, де положив не мало заслуги. Збудував муровану церкву в Домаморичах та був справді дорадником і любленим пастирем своїх прихожан. Брав все живу участь у народньому життю а і в рогатинськім повіті не відтягався від праці. Похорони відбулися дня 25. ц. м. В. Й. П.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

ЖЕРТВИ.

Партійний податок.

На книжочку ч. 5.000 Краєвого Союза Кредитового (Львів Ринок ч. 10) зложили титулом партійного податку на „Народній фонд" за р. 1921 в поль. марках: Михайло Данилович Турка н. Стр. 250, Юрій Шмериковський Копичинці 500, д р Гриць Гарматій Теребовля 1.000, Іван Буя Львів 200, Олександер Онисько Львів 10.000, Іван Нижанковський Ходорів 500, о. Микола Лесик Вільховець 300, о. Теофіль Прийма Дуліби 1.000, Л. Д. Ходорів 200, Іван Літинський Мужиловичі 100, о. д р Микола Конрад Тернопіль 100, о. Василь Курилас Жиравка 100, о. Мирослав Ю. Черкавський Дахнів 200, Т. С. Заставче 100, Осип Томенко Дебеславці 200, о. Лев Залужний Заланів 1.000, о. Григ. Хамчук Кійданці 300, о. Іван Пелех Сілець Беньків 200, М. І. Самбір 200, М. Л. Самбір 200, Ратальський Дрогобич 300, О. Л. Раневичі 250, М. Г. Щирець 200, Т. Р. 200.

На українську університетську молодь зібрав Пов. Комітет збірок в повіті Рогатин в громадах: Дібрінів 334 кґ. мішанини, 730 мп.; Чесники 194 кґ. мішанини, 620 мп.; Підмихайлівці 85 кґ. пшениці, 177 кґ. жита, 1.000 мп.; Помонята 150 кґ. жита, 24 кґ. мішанини; Дички 144 кґ. жита, 100 мп.: Виспа 12 кґ. пшениці, 130 кґ. жита; Мельма 30 кґ. жита, 719 мп.; Стратин 43 кґ. пшениці, 171 кґ. жита, 30 кґ. гороху 12 кґ. фасолі, 550 мп.; Фрага 52 кґ. пшениці, 100 кґ. жита, 3.500 мп.; Яглуш 25 кґ. пшениці, 75 кґ. жита; Бабинці 13 кґ. пшениці, 164 кґ. жита, 2.935 мп.; Залуже 62 кґ. пшениці, 186.50 кґ. жита, 18 кґ. кукурудзи, 800 мп.; Кліщівна 20 кґ. пшениці; 100 кґ. жита; Псари 70 кґ. пшениці, 06 кґ. жита, 32 кґ. ячменю, 40 кґ. кукурудзи; Черче 100 кґ. пшениці, 400 кґ жита; Явче 112 кґ. жита; Вербилівці 15 кґ. пшениці, 60 кґ. жита; Заланів 37.50 кґ. мішанини, 250 мп.; Путятинці 89 кґ. жита, 79 кґ. ячменю; Потік 50 кґ. пшениці, 50 кґ. жита; Залипє 97 кґ. жита; Підгородє 110 кґ. жита; Пнків 150 кґ. жита; Лучинці 235 кґ. жита.

Разом: 547 кґ. пшениці, 2.936 кґ. жита, 589.50 кґ. мішанини, 111 кґ. ячменю, 58 кґ. кукурудзи, 30 кґ. гороху, 12 кґ. фасолі і 1.204 мп.

З того жертвовано на українську ґімназію в Рогатині 1.592 кґ. жита і 52 кґ. пшениці; загальні розходи при збірці виносили 97 кґ. збіжа і 16.140·— мп., по покриттю яких, як і по проданню на місци 1.755 кґ. жита за 126.360·— мп. передано до Центрального Комітету Збірок 1'1.424·— мп., 308 кґ. пшениці, 111 кґ. ячменю, 58 кґ. кукурудзи, 43 кґ. гороху з фасолею і 6 шт. міхів.

Всім організаторам збірок, як і жертводавцям складає на сім місци подяку

Центральний Комітет Збірок.

НАДІСЛАНЕ.

Подяка.

Отсим складаємо сердечну подяку Всім, що взяли участь у похороні Нашої Найдорожшої Доньки Софії, котрий відбувся 20. січня 1922. в Бережанах. — Передовсім дякуємо Вп. П-ству Зофії та Францови Коковським, що в час нашої відсутности занялись усім і заопікувались молодшими дітьми. Вп. ОО. Крил. Т. Кордубі, кат. В. Дубицькому, О. Даниєвичу за провід у похоронах, Т-ву „Боянови" ПП. В. Гуцалу, О Дакурі, В. Дзюбанівському, В. Мацілинському й усім тим, що поспішили віддати останню прислугу Нашій Найдорожшій Софії.

Стефанія і Северин Ґабрусевичі.

В Годові, 22. лютого 1922. 1—1

ОПОВІСТКИ.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда" у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 25. ц. м. третий раз „ТАРТЮФ", комедія на 4 дії Молієра.

В неділю, 26. ц. м. о год. 3 по пол. вистава для шкільної молоді: „ПРОДАНА НАРЕЧЕНА" опера на 3 дії Ф. Сметани. — вечером о год. 7·30 у друге: „КАЗКА СТАРОГО МЛИНА" С. Черкасенка.

Початок о годині 7·30 вечером.

Білети в ціні від 500 200 Мп. продає „Народня Торговля", а в день вистави від год. 4·30 по пол. Каса театру. X 1—1

ПЕРЕМИШЛЬ.

Львівський Народній Театр Тов. „Українська Бесіда" під арт. проводом Ол Загарова. Саля „Народнього Дому".

Середа. 1. марта „ТАРТЮФ", комедія на 4 дії Ж. Молієра

Четвер, 2. марта „ОДРУЖІННЯ", комедія на 3 дії М. В. Гоголя.

Початок о год. 8. вечером.

Білети продає раньше „Народня Торговля". X 2-3

Просвітна секція „Союза Українок" зійдеться в пятницю 3 марта ц. р. о 6 год. а не в понеділок.

Курси нотного співу. Філія Просвіти ім. Т. Шевченка у Львові, устроює в половині марта ц. р. курс нотного співу. Рефлектуючі на участь в сьому курсі зволять зголошуватися в секретара Філії Вп. Янова Бронислава, Львів, вул. Руська 18/I, де й уділяється бкизших в сій справі інформацій. Зголошення письменні і устні приймається тільки до дня 10 марта б. р. Справу цю поручається горячо всім Виділам Читалень Просвіти. — За Виділ філії ім. Т. Шевченка у Львові *Омелян Терлецький*, голова, *Янів Бронислав*, секретар.

„Перший г ецької драми в „Дибки" Омського". На цю тему відбудеться в неділю дня 26 ц. м. о 12 год. в полудне, в салі кіна „Марусенька" (пл. Смольки ч. 5.) відчит п. Ади Райхен.

Позір Співаки і Співачки. Члени Т-ва „Зоря" у Львові! З огляду на надближаючийся речинець концерту в честь Т. Шевченка, проситься всіх членів-співаків явитися в неділю, дня 26. ц. м. о год. 12. в пол. в домівці Т-ва при вул. Вірменській ч. 25, на першу пробу хору. — **Виділ.**

АДВОКАТ

Д-р Юліян Лещій

веде канцелярію

у Львові вул. Ґродзіцких 2.

II. пов. (бічна Ринку). 722 5-5

ОГОЛОШЕННЯ.

„ПОЛОТНО" Львів Зімервича 20. Полотна, цайґи, сукна, мотузяні виробі. 736 7-?

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від четверга 23. лютого 1922.

Аеронавтичну американську драму в 6. великих актах п. з.

☘☘ ПІРАТИ З ТРУЮЧИМ ЧЕРЕПОМ. ☘☘

Недосяжний полет фантазії. Тремти повітря! Людська злоба опанує і тебе!

ГОЛЯНДСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ЛЬВІВ, вул. ГОРОДЕЦЬКА ч. 101.

Кождий, що прибув з Америки за польсько-американським паспортом, хотячи повернути до Америки, може у нас полагодити потрібні до виїзду формальности

Продаємо корабельні карти через

РОТЕРДАМ до Америки, Канади, Куба і Мексика

:: :: на переїзд нашими першорядними і швидкими кораблями. :: ::

ІНФОРМАЦІЇ уділюється **БЕЗПЛАТНО** в нашому бюрі

1—1 **Львів, вул. Городецька ч. 101.** 772a)

Книгарня

Ставропигійського Інституту,

в піднаймі

Українського Педаґоґічного Товариства

Львів, вул. Руська ч. 3.

має на складі:

Церковні книги,

Шкільні підручники для народніх, середніх і вищих шкіл.

Драматичні, белетристичні, наукові і популярні видання.

Ноти на церковні і світські хори та музики, сольові, на фортепян, скрипку, цитру і инші інструменти,

Друки парохіяльні, шкільні і т. п.

приймає всякі замовлення на закордонні видання на чужих мовах та полагоджує їх негайно. XVIII 3—3

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНИ

РІЖНОЇ ВЕЛИЧИНИ З МЕТАЛЮ ПЕРШОЇ ЯКОСТИ

має на складі і виконує під ґарантією, після умови та в найкоротшім часі

ІВАН КУЗЬМИЧ

робітня (фабрика) бронзових виробів та маґазин церковних річей 733 3—?

ЛЬВІВ, ВУЛ. БЛЯХАРСЬКА Ч. 11, (дім Ставропігії).

Купує всякі старі дзвони і матеріяли ріжного металю до перетоплювання. — **Приймає** також до огневого позолочування різблення ріжні церковні річи як чаші, монстранції, евангелія, кадильниці, хрести і т. п., які виконує солидно і дешево.

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок 10, поручає на легку лектуру:

Гнатюка: 1) Галицько-народні новелі, 2) Галицько-руські леґенди, 3) Галицько-руські анекдоти, 4) Народні оповідання про опришків, д-ра Франка Галицько-руські народні приповідки, Ст. Чарнецького „Давний Виноград" веселі оповідання.

773 1—1

Кождий господар, який бажає: як слід приготовитися до весняних робіт, мати взірцевий сад чи город та урожай і дохід

Та взагалі думає: розвести поступову садівничо-огородничу господарку в хосен собі а другим на взір

хай негайно купить богато ілюстрований підручник з вічним календарем щомісячної роботи в саді, городі і пасіці.

Ціна 360 мп. з почт. пересилкою.

„Рік в садку і городі" Кооперативам, Читальням „Просвіти", Вп. п. Учителям при більших замовленнях значний опуст. Як що нема в найблизшій книгарні, кажіть спровадити або замовляйте у видавця Д-ра С. Дмоховського, Перемишль, Зелена 5.

1—3 774

106 ЗАВЕДЕННЯ БУДОВИ 25—30

ВОДОТЯГІВ і ПОМП

АНТІН КУНЦ сп. зобм. пор. ЛЬВІВ, вул. Сапіги ч. 57, партер приймає замовлення входячі в єї обсяг діяльности. Помпи трансмісійні та парові для фабрик, гідравлічні барани і вітраки на складі.

В школі наша будучність!

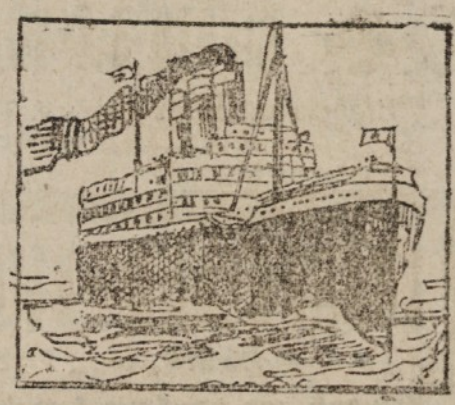

До Канади в 8 днях

нашими першорядними двошрубовими поспішно почтовими кораблями. — Інформації безплатно уділює

Голяндсько-Американська Лінія

Львів, вул. Городецька 101.

772 1—1

„THALES" машина до числення „MERCEDES" машина до писання „ROTAFIX" машина до множення

ҐЕНЕРАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ:

ДІМ ДЛЯ НОВІТНИХ БЮРОВИХ УРЯДЖЕНЬ

НОРБЕРТ ЕРЛІХ

у Львові, вул. Коперника ч. 5.

МЕХАНІЧНА РОБІТНЯ ПІД ЗАРЯДОМ ЮЛІЯНА ЛОМАҐИ.

Тасьми, кальки і всякі инші прилади до бюрових машин.

779 1—1

Поширюйте наш часопис

Подаю до відома,

що подана у „Впереді" звістка, немов би я звинув кравецьку робітню, незгідна з правдою. Я переніс її тільки з вул. Коперника 26 на вул. Хшановської ч. 8 (партер на право.) Дякую за дотеперішне підпертя і поручаюся дальшій ласкавій памяти Вп. Публиці і Всч. Духовенству

АНДРІЙ КОБІЛЬНИК

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХШАНОВСЬКОЇ 8.

Стація трамв. ЕD і UL біля жандармерії.

773 1—2

ВЛАСНИЙ МАСОВИЙ ВИРІБ! ПЛУГИ З ДЕРЕВЛЯНИМ ГРЯДІЛЕМ І ДЕРЕВЛЯНИМИ ТЕЛІШКАМИ, — — — —

МАШИНИ до ВИРОБУ ЦЕМЕНТОВИХ ДАХІВОК з прасованими формами і децимальні цеховані

ВАГИ продає слюсарня МИХАЙЛА СТЕФАНІВСЬКОГО

у ЛЬВОВІ, вул. Варстатова ч. 10. (межи вул. Кордецького а Рицерською).

777 1—10

На весняний сезон --

ДОСТАВЛЯЄМО

залізні та деревляні ПЛУГИ, БОРОНИ, пільне і огородове НАСІННЯ

та все в рільнім і домашнім господарстві потрібне.

ЦІННИКИ і окремі спеціяльні оферти на жадання висилаємо Нашим Членам даємо товарові звороти, які в минувшім році виносили 5% від закупна. — Від уділів і щадничих вкладок платимо 10% відсотків

Краєвий Союз Господарських Спілок

у ЛЬВОВІ, ЗІМОРОВИЧА 20, склеп у ЛЬВОВІ ГОРОДЕЦЬКА 95.

РЕСТАВРАЦІЯ і КАВАРНЯ „РЕПУБЛИКА"

ЛЬВІВ, ВУЛ. КОСТЮШКА Ч. 1.

Чудова сальонова капеля Надля Іґльовского, зложена з 14 осіб, яку вдалося Управі заанґажувати на короткий час, концертує щоденно від 8 год. вечір аж до замкнення льокалю. В неділю і свята five o clock від 5—7. — РЕСТАВРАЦІЯ у власному заряді, все на маслі. — В кождій порі дня можна одержати теплі і свіжі страви. — БУФЕТ першорядний. — Вина першої якости. — Rendez vous купецького світу.

XII 3—4

Присилайте передплату!

„РІЛЬНИЧИЙ ДІМ"

заступництво Просцейовської фабрики

РІЛЬНИЧИХ МАШИН

Ф ВІХТЕРЛЬОГО

НОВИЙ САНЧ, ВУЛ. ГОФМАНОВОЇ Ч. 1.

Контора Ринок ч. 10,

ПОРУЧАЄ: криті керати Віхтерлього, ручні молотільні, кератні молотільні, цілковиті молотільні ґарнітури Віхтерлього зі скіряними пасами. Ручні і кератні січкарні. Млинки до мелення збіжа. Зелізні плуги. Господарям уділяється кредит.

757 4—?

ДЗВОНИ з найлучшого металю о чистім, звінкім голосі, по найдешевшій ціні та з 25-літною ґарантією можна купити або замовити в

Першій Українсько-американській ліярні і складі дзвонів

К. ФЕЛЬЧИНСЬКОГО

ТЕРНОПІЛЬ, вул. Тарновського ч. 64.

УВАГА: Моя фірма не мала і не має нічого спільного з фірмою Братя Фельчинські Калуш і Перемишль.

736 5—?

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло".

BIBLIOTEKA KUL